

Dosarul nr. 2r-630/19

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (judecător V. Craveț)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecători S. Procopciuc, E. Grumeza și N. Chircu)

DECIZIE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Elena Perju,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Perju
împotriva Olgăi Rusu cu privire la recunoașterea bunurilor imobile ca proprietate
comună și partajarea acestora,

și la cererea reconvențională depusă de Olga Rusu, reprezentată de avocatul
Lilia Ababei, împotriva Elenei Perju cu privire la evacuarea din bunurile imobile,
obligarea de a nu crea impedimente în folosirea bunurilor imobile și încasarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituită cererea de apel depusă de Elena Perju împotriva hotărârii din
17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia,

c o n s t a t ă:

La 11 ianuarie 2017, Elena Perju a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Olgăi Rusu cu privire la recunoașterea gospodăriei situate în XXXXX, ca
proprietate comună a Elenei Perju și Olgăi Rusu, precum și partajarea acesteia în
natură prin atribuirea în proprietatea Elenei Perju și a Olgăi Rusu a câte 1/2 cotă-
parte din gospodăria respectivă (f.d. 2-3).

În ședința de judecată din 04 decembrie 2017, reprezentantul pârâtei Olga
Rusu, avocatul Lilia Ababei, a înaintat cerere reconvențională împotriva Elenei
Perju cu privire la evacuarea Elenei Perju din gospodăria situată în XXXXX, fără
acordarea altui spațiu locativ, obligarea Elenei Perju de a nu crea impedimente în
folosirea gospodăriei respective și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 52-53;
146-147).

Prin hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,
a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Elena

Perju împotriva Olgăi Rusu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și împărțirea proprietății comune. A fost admisă integral cererea reconvențională înaintată de Olga Rusu împotriva Elenei Perju cu privire la evacuare și înlăturarea obstacolelor în folosirea imobilului. S-a dispus evacuarea forțată a Elenei Perju din imobilul ce-i aparține Olgăi Rusu cu drept de proprietate, situat în XXXXX. S-a obligat Elena Perju de a nu-i crea Olgăi Rusu impedimente în folosirea bunului imobil ce-i aparține cu drept de proprietate. S-au încasat în beneficiul Olgăi Rusu, din contul Elenei Perju, cheltuielile de judecată în sumă de 2 100 lei, compuse din suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d. 163-169).

La 10 ianuarie 2019, Elena Perju a declarat apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 178).

Prin încheierea din 23 mai 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Elena Perju împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, și s-a acordat apelantei Elena Perju un termen de până la data de 21 iunie 2019 pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți, a cererii de apel motivate în atâtea copii câți participanți la proces sunt și a dovezii în original de achitare a taxei de stat în sumă de 1 275 lei (f.d. 182-183).

La 21 iunie 2019, apelanta Elena Perju și avocatul Alexandru Covdii, identificându-se ca reprezentant al apelantei Elena Perju, au depus cerere privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central. Totodată, apelanta Elena Perju și avocatul Alexandru Covdii, identificându-se ca reprezentant al apelantei Elena Perju, au depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 187; 188-190).

Prin încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea depusă de apelanta Elena Perju privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central. S-a acordat apelantei Elena Perju un termen suplimentar, de până la data de 26 august 2019, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți, a dovezii în original de achitare a taxei de stat în sumă de 1 275 lei (f.d. 191-192).

Prin încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 193-194).

La 21 august 2019, Elena Perju a declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 197-198; 201).

Prin încheierea din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Elena Perju împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 202-204).

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins

recursul declarat de Elena Perju și menținută încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 217-223).

La 11 septembrie 2019, Elena Perju a declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia (f.d. 226-227; 232).

În motivarea recursului, recurenta Elena Perju a susținut că nu i-a fost comunicată încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care i-a fost respinsă cererea privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, și i s-a acordat un termen suplimentar, de până la data de 26 august 2019, pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 1 275 lei.

Ma mult, recurenta a evidențiat că după depunerea, la data de 21 iunie 2019, a cererii privind scutirea de plata taxei de stat, s-a adresat de mai multe ori la Curtea de Apel Bălți pentru a afla statutul acestei cereri, însă nu a primit niciun răspuns.

Astfel, recurenta consideră că s-a aflat în imposibilitate obiectivă de a prezenta, până la data de 26 august 2019, dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 1 275 lei, iar încheierea recurată îi îngrădește dreptul de acces la justiție.

Totodată, recurenta a menționat că deja a achitat taxa de stat în sumă de 1 275 lei pentru cererea de apel.

La 21 octombrie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimetei Olgăi Rusu copia cererii de recurs depuse de Elena Perju împotriva încheierii din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d. 233).

Intimata Olga Rusu nu și-a valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de Elena Perju.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Luând în considerare că recurenta Elena Perju a declarat recurs împotriva încheierii din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți la data de 11 septembrie 2019, adică în termen de 14 zile de la emiterea acestei încheieri, Colegiul ajunge la concluzia că recurenta Elena Perju s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Elena Perju, de a casa încheierea din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza la Curtea de Apel Bălți, în același complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel depuse de Elena Perju împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Colegiul constată că la 11 ianuarie 2017, Elena Perju a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Rusu cu privire la recunoașterea gospodăriei situate în XXXXX, ca proprietate comună a Elenei Perju și Olgăi Rusu, precum și partajarea acesteia în natură prin atribuirea în proprietatea Elenei Perju și a Olgăi Rusu a câte 1/2 cotă-parte din gospodăria respectivă (f.d. 2-3).

În ședința de judecată din 04 decembrie 2017, reprezentantul pârâtei Olga Rusu, avocatul Lilia Ababei, a înaintat cerere reconvențională împotriva Elenei Perju cu privire la evacuarea Elenei Perju din gospodăria situată în XXXXX, fără acordarea altui spațiu locativ, obligarea Elenei Perju de a nu crea impedimente în folosirea gospodăriei respective și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 52-53; 146-147).

Prin hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Perju împotriva Olgăi Rusu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și împărțirea proprietății comune. A fost admisă integral cererea reconvențională înaintată de Olga Rusu împotriva Elenei Perju cu privire la evacuare și înlăturarea obstacolelor în folosirea imobilului. S-a dispus evacuarea forțată a Elenei Perju din imobilul ce-i aparține Olgăi Rusu cu drept de proprietate, situat în XXXXX. S-a obligat Elena Perju de a nu-i crea Olgăi Rusu impedimente în folosirea bunului imobil ce-i aparține cu drept de proprietate. S-au încasat în beneficiul Olgăi Rusu, din contul Elenei Perju, cheltuielile de judecată în sumă de 2 100 lei, compuse din suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d. 163-169).

La 10 ianuarie 2019, Elena Perju a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central (f.d. 178).

Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, prin încheierea din 23 mai 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Elena Perju împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central, și s-a acordat apelantei Elena Perju un termen de până la data de 21 iunie 2019 pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți, a cererii de apel motivate în atâtea copii câți participanți la proces sunt și a dovezii în original de achitare a taxei de stat în sumă de 1 275 lei (f.d. 182-183).

După cum rezultă din materialele cauzei, și anume din avizul de primire nr. DS3118116309AS, apelanta Elena Perju a recepționat copia încheierii din 23 mai 2019 a Curții de Apel Bălți la data de 29 mai 2019 (f.d. 185).

La 21 iunie 2019, apelanta Elena Perju și avocatul Alexandru Covdii, identificându-se ca reprezentant al apelantei Elena Perju, au depus cerere privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central. Totodată, apelanta Elena Perju și avocatul Alexandru Covdii, identificându-se ca reprezentant al apelantei Elena Perju, au depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 187; 188-190).

Prin încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 193-194).

La 21 august 2019, Elena Perju a declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 197-198; 201).

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Elena Perju și menținută încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 217-223).

Cu referire la cererea din 21 iunie 2019 privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel, semnată inclusiv de apelanta Elena Perju, Colegiul reține că prin încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea depusă de apelanta Elena Perju privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central. S-a acordat apelantei Elena Perju un termen suplimentar, de până la data de 26 august 2019, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți, a dovezii în original de achitare a taxei de stat în sumă de 1 275 lei (f.d. 191-192).

Colegiul reține că în fișa de însoțire nr. 14310 este indicat că la data de 02 august 2019, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa apelantei Elena Perju și a avocatului Alexandru Covdii copia încheierii din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți pe 2 file (f.d. 195).

Astfel, Colegiul subliniază că din conținutul fișei de însoțire nr. 14310, nu se disting precizări asupra vreunui act judecătoresc concret al instanței de apel, pretins expediat la data de 02 august 2019. În speță, nu este cert dacă a fost expediată copia încheierii din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, sau copia încheierii din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea depusă de apelanta Elena Perju privind scutirea de plata taxei de stat și s-a acordat apelantei

Elena Perju un termen suplimentar, de până la data de 26 august 2019, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți, a dovezii în original de achitare a taxei de stat în sumă de 1 275 lei.

Colegiul mai relevă că din materialele cauzei, și anume din avizul de primire nr. DS3118128672AS, rezultă că avocatul Alexandru Covdii a recepționat copia încheierii din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d. 196).

Și în acest context, Colegiul consideră necesar să precizeze că nici din conținutul avizului de primire nr. DS3118128672AS, nu este clar care anume dintre cele două încheieri din 01 august 2019 ale Curții de Apel Bălți a fost recepționată de către avocatul Alexandru Covdii.

Mai mult, la materialele cauzei nu este anexat avizul de primire de către apelanta Elena Perju a copiei încheierii din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea depusă de apelanta Elena Perju privind scutirea de plata taxei de stat și s-a acordat apelantei Elena Perju un termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

Această circumstanță este esențială și în condițiile în care prin încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, care a fost menținută prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, constatându-se că la materialele cauzei nu există niciun mandat care să ateste împuternicirile date avocatului Alexandru Covdii de către Elena Perju în scopul reprezentării acesteia în cadrul prezentei cauze civile.

Or, mandatul seria MA nr. 1099930 din 02 mai 2017, anexat la materialele cauzei, nu corespunde rigorilor stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar (f.d. 39).

Drept urmare, Colegiul conchide că din materialele cauzei nu rezultă cu certitudine faptul că apelanta Elena Perju a luat cunoștință de încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care i-a fost respinsă cererea privind scutirea de plata taxei de stat și i s-a acordat apelantei Elena Perju un termen suplimentar, de până la data de 26 august 2019, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți, a dovezii în original de achitare a taxei de stat în sumă de 1 275 lei.

Această concluzie este fundamentată și pe aceea că Elena Perju nu a invocat în cererea de recurs din 21 august 2019 împotriva încheierii din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Covdii împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, vreun argument referitor la netemeinicia soluției date de instanța de apel cu privire la respingerea cererii de scutire de plata taxei de stat pentru cererea de apel.

Cu toate acestea, prin încheierea din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea

de apel depusă de Elena Perju împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d. 202-204).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel eronat a considerat a fi incidente prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă și neîntemeiat a restituit cererea de apel depusă de Elena Perju împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

Or, în condițiile în care la materialele cauzei nu este anexată nicio dovadă a faptului că apelanta Elena Perju ar fi luat cunoștință de încheierea din 01 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care i-a fost respinsă cererea privind scutirea de plata taxei de stat și i s-a acordat un termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, instanța de apel nu era în drept să aplice prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Menținerea încheierii din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți ar îngreuna într-un mod arbitrar accesul la justiție al apelantei Elena Perju, deoarece Republica Moldova, în calitate de semnatară a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și-a asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de această Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, în condițiile în care justițiabilul trebuie să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act judecătoresc constituind o atingere adusă drepturilor sale și să dispună de mijloacele concrete de a ajunge în fața instanței de judecată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Elena Perju, de a casa încheierea din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza la Curtea de Apel Bălți, în același complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel depuse de Elena Perju împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Elena Perju.

Se casează încheierea din 28 august 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Perju împotriva Olgăi Rusu cu privire la recunoașterea bunurilor imobile ca proprietate comună și partajarea acestora, și la cererea reconvențională depusă de Olga Rusu, reprezentată de avocatul Lilia Ababei, împotriva Elenei Perju cu privire la evacuarea din bunurile imobile, obligarea de a nu crea impedimente în folosirea bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza la Curtea de Apel Bălți, în

același complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel depuse de Elena Perju împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan